

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

для здобуття ступеня **бакалавра**

для вступників на основі **повної загальної середньої освіти**

Спеціальність: 024 ХОРЕОГРАФІЯ

Освітня програма: СУЧАСНА ХОРЕОГРАФІЯ

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання, вміння і навички для подальшої творчої діяльності в галузі хореографічного мистецтва.

Абітурієнти, які обрали освітню програму Сучасна хореографія, повинні мати специфічні творчі здібності, виявити відповідну фахову придатність, володіти професійними навичками виконання класичного та сучасного танцю; мати нахил до балетмейстерської діяльності, виявляти обізнаність з термінологією і літератури за фахом, володіти необхідними знаннями в галузі суміжних мистецтв.

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- позиції рук, ніг, положення голови, назв рухів класичного танцю, правил виконання елементарних рухів класичного танцю: demi-plie, grand plie, battements tendus та його різновиди, battements tendus jetes та його різновиди, ronds de jambe par terre, rond de jambe en l'air у напрямках en dehors та en dedans, battements fondus, battements frappes, double battements frappes, battements releve lent та battements developpe, petits battements, grands battements jetes;
- положення корпусу (en face, epaulement), поз класичного танцю (малі та великі пози croisee, effacee та ecartee), I, II, III port de bras, temps lie par terre а також temps lie з port de bras, пози arabesques;
- методики виконання temps leve saute з I, II, V позицій, changement de pied, pas echappe на II позицію, pas assemble, petit pas jete, pas glissade, sissonne ferme, сценічний sissonne в I arabesque.
- принципів ізоляції окремих центрів тіла, засобів координації рухів: принцип імпульсу та управління; види рівнів виконання рухів: основні (стоячи, навколішках, сидячи, лежачи) та акробатичні (стойка на руках, “берізка”, міст, півміст, шпагат); засоби пересування у просторі: горизонтальний, вертикальний;
- основних положень ніг, рук, корпусу, голови, базових рухів та засобів їх сполучення, принципів та особливостей виконання, характерних для сучасного танцю, модерн-танцю та джаз-танцю; термінологію та поняття контракшен, реліз, поза колапса, ізоляція, поліцентрія, координація;

- основних та акробатичних видів обертів та стрибків, простих і складних гімнастичних і акробатичних елементів: шпагат, стійка на руках, колесо, міст, циркуль, переворот;
- особливостей виконання рухів сучасних популярних танців, відмінних рис та специфіки виконання модерн-танцю, джаз-танцю та контемпорарі;
- балетів М. Петіпа; реформи М. Фокіна в балетному мистецтві; значення «Російських сезонів» в Парижі для розвитку світового балетного мистецтва; хореографічних експериментів К. Голейзовського; творчої діяльності Л. Якобсона; специфіки балетмейстерського стилю Ю. Григоровича та Б. Ейфмана; зарубіжних балетмейстерів-експериментаторів ХХ ст.: Ж. Баланчіна, Р. Петі, М. Бежара; провідних балетмейстерів балетного театру України: І. Чістякова, В. Вронського, А. Шекеро, Г. Майорова; сучасних балетмейстерів та провідних танцівників балетних театрів України та Західної Європи; балетних композиторів ХІХ-ХХ ст.;
- напрямків та стилів сучасного танцю, відомих колективів, видатних танцівників, педагогів, балетмейстерів модерн-танцю, джаз-танцю та контемпорарі; історії розвитку сучасного танцю протягом ХХ ст.;
- провідних хореографічних колективів України та їх балетмейстерів; хореографічних конкурсів, фестивалів, оглядів (всеукраїнських та міжнародних);
- основних елементів класичного екзерсису, їх послідовності; фізичних даних, необхідних танцівникам; літератури з хореографії; основних вимог до керівника хореографічного колективу; аматорського хореографічного мистецтва та його значення; значення хореографічного мистецтва в естетичному вихованні.

Уміння:

- правильно тримати корпус, методично грамотно виконувати рухи класичного танцю, запам'ятовувати комбінації екзерсису; продемонструвати наявність необхідних професійних даних (виворітність, танцювальний крок, гнучкість та еластичність м'язів, суглобів ніг, рук та корпусу), зберігати arlomb (стійкість), демонструвати танцювальність під час виконання комбінацій класичного танцю;
- методично грамотно виконувати стрибки; координувати рухи рук та голови зі стрибками; запам'ятовувати комбінації запропоновані викладачем та виконувати комбінації музикально;
- ізолювати окремі центри тіла, скоординувати під час рушення 2-3 ареали, виконувати рушення ізольованих центрів в паралельному та опозиційному напрямках, використовувати принципи поліцентрії та поліритмії; не втрачаючи рівноваги вільно та легко рухатись у просторі, використовуючи різні напрямки та ракурси, основні та акробатичні рівні, послідовну зміну рівнів (стрибки, переكاتи, падіння);

- дотримуючись основних стилістичних ознак, емоційно виразно виконувати танцювальні комбінації різних напрямків сучасного популярного танцю, відчувати характер, стиль та манеру виконання танцювальних рухів;
- методично досконало та емоційно виразно виконувати запропоновані танцювальні комбінації, дотримуючись характерних особливостей стилю та манери виконання джаз-танцю або модерн-танцю;
- використовувати професійні фізичні дані, грамотно виконувати прості і складні гімнастичні та акробатичні елементи, найскладніші танцювальні рухи;
- визначати стиль, характер та музичний розмір запропонованого музичного фрагменту; показати свої творчі здібності до створення танцювального фрагменту; з'єднувати рухи, характерні для відповідного танцю; створювати закінчену танцювальну імпровізацію, в якій взаємозв'язок рухів, малюнку та музики розкривали характер і стилістичні особливості запропонованого музичного фрагменту; уміти розкривати за допомогою поєднання музики та лексики, манери виконання хореографічний образ;
- надати точні назви відомих балетних спектаклів, назвати їх постановників та композиторів, охарактеризувати особливості творчої діяльності видатних хореографів, виконавців класичного танцю минулого часу та сьогодення та їх вплив на розвиток світового танцювального мистецтва;
- охарактеризувати брейк, хіп-хоп, фанк, степ; надати характеристику модерн-танцю, джаз-танцю та контемпорарі; розповісти про творчу діяльність видатних хореографів сучасного танцю;
- надати назви відомих хореографічних колективів України класичного, народного, сучасного, бального танців, охарактеризувати їх діяльність; розповісти про найбільш відомі хореографічні заходи України та світу;
- логічно та послідовно викласти інформацію, охарактеризувати особливості професійного та аматорського хореографічного мистецтва, аргументовано пояснити особистий вибір професії хореографа.

Творчий конкурс складається з двох частин: «Виконавська майстерність» та «Основи теорії та історії хореографічного мистецтва».

Перша частина «Виконавська майстерність» передбачає:

- виконання екзерсису класичного танцю біля станка;
- виконання екзерсису класичного танцю на середині зали;
- виконання allegro (стрибків)
- виконання комбінацій на координацію та переміщення в просторі;
- виконання танцювальних комбінацій посередині зали з різних напрямів сучасного популярного танцю;
- виконання танцювальних комбінацій джаз-танцю та модерн-танцю;
- демонстрація танцювальної техніки (власної та по завданню екзаменатора).

Друга частина «Основи теорії та історії хореографічного мистецтва» передбачає створення танцювальної імпровізації на запропонований музичний

фрагмент сучасної або класичної мелодії і перевірку загальнокультурного та теоретичного рівня підготовки абітурієнтів, а саме:

- знань історії та сьогодення балетного театру;
- знань напрямків і стилів сучасної хореографії;
- знань хореографічного мистецтва сучасності;
- знань методичних аспектів хореографічної освіти.

Створена імпровізація повинна відображати стиль та характер певного музичного фрагменту і базуватись на лексиці відповідного напрямку сучасної хореографії.

Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200 балів) за кожну частину творчого конкурсу: за «Виконавську майстерність» – від 100 до 200 балів; за «Основи теорії та історії хореографічного мистецтва» – від 100 до 200 балів. Потім виводиться середній арифметичний бал.

Структура оцінки за проходження першої частини творчого конкурсу «ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»

№	Основні завдання першої частини творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Професійні фізичні дані	1-5
2.	Акторська виразність та емоційність виконання	1-5
3.	Виконання екзерсису класичного танцю біля палки, на середині зали та комбінацій allegro	1-40
4.	Виконання танцювальних комбінацій з сучасного танцю	1-40
5.	Демонстрація танцювальної техніки	1-10
Максимальна кількість балів		100

Структура оцінки за проходження другої частини творчого конкурсу «ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА»

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час другої частини творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Знання історії хореографічного мистецтва	1-30
2.	Знання елементарної теорії хореографічного мистецтва	1-30
3.	Створення танцювальної імпровізації з сучасного танцю	1-40
Максимальна кількість балів		100

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу хоча б за одну частину менше 124 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на денну або заочну форми навчання не допускаються.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБИТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не виконав основні завдання етапу творчого конкурсу «Виконавська майстерність». Не володіє основними знаннями з “Основ теорії та історії хореографічного мистецтва”. Відсутні будь-які схильності до хореографії.
	Абітурієнт не виконав основні завдання етапу творчого конкурсу «Виконавська майстерність». Виявляє дуже слабе володіння фактичного матеріалу з “Основ теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, відсутні балетмейстерські схильності, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
	Абітурієнт не виконав основні завдання етапу творчого конкурсу «Виконавська майстерність». Має фрагментарні знання з “Основ теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, відсутні балетмейстерські схильності, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
2. Середній 124 – 149 балів	Абітурієнт виявляє недостатні знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня. Слабко володіє методикою виконання рухів. Має деякі балетмейстерські схильності, слабку емоційну виразність та технічність, відсутні професійні фізичні дані.
	Абітурієнт виявляє невпевнені знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Слабко володіє методикою виконання. Має середні фізичні дані, деякі балетмейстерські схильності, слабку емоційну виразність та технічність.
	Абітурієнт виявляє слабкі знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Допускає неточності в методиці виконання рухів. Має середні фізичні дані, деякі балетмейстерські схильності, недостатню емоційну виразність та технічність.
3. Достатній 150 – 175 балів	Абітурієнт володіє практичними навичками виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в методиці виконання рухів. Має професійні фізичні дані, технічність та балетмейстерські схильності, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
	Абітурієнт володіє практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані, виявляє методичність, технічність та балетмейстерські схильності, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».

	Абітурієнт добре володіє практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані. Виявляє методичність, технічність, достатню емоційну виразність у танці та балетмейстерські схильності. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт володіє основними теоретичними знаннями та практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичність, технічність та достатню емоційну виразність у танці. Має балетмейстерські здібності. Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт на високому рівні володіє основними теоретичними знаннями та практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, технічність трюків, емоційну виразність у танці. Має балетмейстерські здібності. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, віртуозну техніку та емоційну виразність у танці. Має гарні балетмейстерські здібності та високорозвинений виконавський апарат. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балет : енциклопедія / за ред. Ю. Н. Григоровича. – М. : Совет. енцикл., 1981.
2. Барышникова, Т. Азбука хореографии:– М. : Айрис-Пресс. Рольф, 1999.
3. Бахрушин Ю. История русского балета: учеб. пособие. М. : Просвещение, 1977.
4. Блазис К. Танцы вообще. Балетные знаменитости и национальные танцы. СПб.: Лань, Краснодар: Планета музыки, 2008.
5. Блок Л.Д. Классический танец: История и современность — М. : Искусство, 1987.
6. Боримська Г. Самоцвіти українського танцю. Київ : Мистецтво, 1974. 136 с.
7. Ваганова А. Я. Основы классического танца: учеб. пособие . СПб. : Лань, 2000.
8. Ванслов В. Балеты Григоровича и проблемы хореографии. М., 1971.
9. Ванслов В. В. Статьи о балете. Л. : Музыка, 1980.
10. Василенко К. Ю. Український танець : підручник. Київ : ІПКПК, 1997. 282 с.
11. Василенко, К. Лексика українського нар.-сцен. танцю. К. : Мистецтво, 1996.
12. Вашкевич Н.Н. История хореографии всех веков и народов СПб: Лань, 2009.
13. Верховинець В.М. Теорія українського народного танцю . К. : Муз. Україна, 1990.
14. Видатні майстри хореографічного мистецтва : біогр. довідник / уклад. Н. М. Корисько. Київ : ДАКККІМ, 2003.
15. Вірський Павло: життєвий і творчий шлях / упоряд. Ю.В. Вернигор, Є. І. Досенко. — Вінниця : Нова Книга, 2012.
16. Голдрич О. С. Танцюймо разом. Львів : Сполом, 2006. 288 с.

17. Голдрич О. С. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. Львів : Сполом, 2006.
18. Голейзовский К. Касьян Голейзовский. Жизнь и творчество. Статьи, воспоминания, документы. – М., 1984.
19. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. Київ : АН УРСР, 1963.
20. Гуменюк А. І. Українські народні танці. Київ : Наук. думка, 1969.
21. Добровольская Г. Танец. Пантомима. Балет. Л. : Искусство, 1975.
22. Ерёмин М. Роман с танцем. СПб.: Созвездие, 1998.
23. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наук. думка, 1978.
24. Загайкевич М. П. Українська балетна музика. Київ : Наук. думка, 1969.
25. Захаров Р. Записки балетмейстера. – М.: Мистецтво, 1976.
26. Колмир Д.Л. Становление джаза [Текст] : / Д.Л. Колмир – М.: Искусство, 1964.
27. Колногузенко Б. Види мистецтв та хореографії. – Х. : ХДАК, 2009 та 2014.
28. Колногузенко Б. Сучасний танець та методика його викладання. Харків: Слово, 2015.
29. Колногузенко Б. Хореографічне мистецтво. Зб. статей. – Х. : ХДАК, 2008.
30. Красовская В. Западноевропейский балетный театр: Очерки истории: От истоков до середины XVIII века. – Л. : Искусство, 1979.
31. Красовская В. История русского балета: учеб. пособие. – Л. : Искусство, 1978.
32. Кривохижа А. М. Гармонія танцю : навч.-метод. посіб. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2005.
33. Левинсон А.Я. Старый и новый балет. Мастера балета. СПб.: Лань, 2008.
34. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії : підручник. Київ : Альтерпрес, 2008.
35. Луценко Л.С. Хореографічна підготовка в акробатичному рок-н-ролі / Л.С Луценко.-Х., 2001.
36. Милославський К. С. Івановський П. А., Штоль Г. В. Харківський театр опери та балету. Київ : Мистецтво, 1965.
37. Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец: История. Методика. Практика / В.Ю. Никитин. — М. : ГИТИС, 2000. — 440 с.
38. Павло Вірський : життєвий і творчий шлях / упоряд.: Ю. В. Вернигор, Є. І. Досенко. Вінниця : Нова книга, 2012.
39. Пасютиная В. Волшебный мир танца. – М. : Просвещение, 1985.
40. Полятков С. Основы современного танца / С. Полятков. – Р. н/Д.: Феникс, 2005. – 80 с.
41. Розанова Ю. Симфонические принципы балетов Чайковского. - М., Музыка, 1976.
42. Слонимский, Ю. Чайковский и балетный театр его времени. – М.: Искусство, 1965.
43. Смирнов И. Искусство балетмейстера. – М. : Искусство, 1968.
44. Спортивная акробатика: Учебник / Под ред. В.П. Коркина - М.: Физкультура и спорт, 1981.- 238 с.
45. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії. – Київ, 2003.
46. Станішевський Ю. Лебеді чарівного озера. – К.: Молодь, 1966.
47. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: історія та сучасність. 2002.
48. Станішевський Ю.О. Балетний театр Радянської України, 1925-1985: Шляхи і проблеми розвитку. К. : Муз. Україна, 1986.
49. Суриц Е.Я. Все о балете. – словарь-справочник. М.-Л.: Музыка, 1966.
50. Тарасов Н. И. Классический танец. Школа мужского исполнительства. – Москва, 1981.
51. Туркевич В.Д. Хореографічне мистецтво України у персоналіях: бібліографічний довідник. – Київ, 1999.
52. Фокин М. Против течения. – Л.: Искусство, 1981.
53. Худеков С.Н. Всеобщая история танца. М.: ЭКСМО, 2009.
54. Худеков С.Н. Искусство танца: История. Культура. Ритуал . М.: ЭКСМО, 2010.
55. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. – К.: Альтерпрес, 2005.
56. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : моногр. – Х. : ХДАК, 2007.
57. Шариков Д. І. Contemporarydance у балетмейстерському мистецтві. Київ : КіМУ, 2010.
58. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії. Київ, 2008.
59. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії. Генезис і класифікація сучасної хореографії – напрями, стилі, види : монографія. Київ, 2010.
60. Шереметьевская Н. Танец на эстраде / Н. Шереметьевская - М., 1985.
61. Шереметьевская Н.Е. Прогулка в ритмах степа / Н. Шереметьевская - М., 1996.
62. Шкурко Т. А. Танцевально-экспрессивный тренинг / Т.А. Шкурко – СПб., 2003.

Інформаційні ресурси

Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К. Станіславського
Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Короленка
Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ru.wikipedia.org/wiki>